

Bc. Tereza KOŽUŠNÍKOVÁ: Psychologické aspekty sugestibility v kontextu vyšetřování trestné činnosti.

V úvodu práce jsou výstižně uvedeny vybrané charakteristiky z kontextu tématu předložené práce – ovlivnitelnosti a jejích psychologických zřetelů v souvislosti s hlavně věrohodností svědeckých výpovědí. Je dobře, že se rozvíjí jak technická podpora a zázemí kriminální práce, tak se zjemňují její netechnické složky včetně forenzně psychologických, jak dokládá téma této práce a jeho poměrně komplexní pracování.

Základ zpracování tématu je v 2. kapitole Teoretická východiska výsledkové sugestibility. Zde je srozumitelně popsán sledovaný termín a pojem po sémantické stránce a co do jeho lingvistických kořenů. Přiměřeně stručně je nastíněna historie zkoumání sugestibility v psychologii jako východisko k náčrtu konceptu výsledkové sugestibility v psychologii (podkapitola 2.2). Sledovány jsou tak možné účinky asymetrie moci při vyšetřování, informační dopady a zpětnovazební účinky zvláště s ohledem na paměť a vzpomínky, nedokonalosti lidské paměti, sociální stránky výsledkové interakce. Zvláštní pozornost je věnována návodným otázkám. Podrobněji je popsán Gudjonssonův a Clarkův model výsledkové sugestibility. Sledována je role nejistoty, důvěry, očekávání, negativní zpětné vazby a zátěže v celém procesu a kontextu.

Jádro teoretické části představuje 3. kapitola Psychologické aspekty výsledkové sugestibility, jejíž výslednou podobu lze hodnotit kladně. Probrán je v ní trs přímých a méně či více zprostředkovaných proměnných spjatých s analyzovanou oblastí. Zohledněno je jak hledisko osobnostních charakteristik, tak specifických podmínek výsledkové situace. Pojednáno je tak o pohlaví, věku, paměti, inteligenci, copingových strategiích, duševní nemoci včetně psychotických poruch, úzkosti, poruše emocí, alkoholu a některých speciálních tématech (sociální žádoucnost, sebevědomí, negativní životní události, předchozí viktimizace). V druhé části kapitoly 3. jsou shrnuty vybrané výsledkové postupy a jejich role v kontextu zkoumání sugestibility při sledování celkového cíle získat reliabilní svědectví. Přitom jsou sledovány významnější shody a rozdíly v britských a amerických výsledkových postupech.

Odpovídající charakteristika Gudjonssonovy škály reliability včetně její reflexe je obsahem kapitoly 4.

Pátá kapitola (str. 46 – 68) je věnována adaptaci a ověření Gudjonssonovy škály sugestibility (GSS) na české populaci. Stanovené cíle jsou přiměřené a jim zvolený celkový postup je odpovídající. Překlada byla věnována pozornost. Velikost dosaženého souboru (N =

142) je únosná. Výzkumný postup byl dobře organizován a poskytl potřebná data. Popis, rozbor a interpretaci dat lze hodnotit kladně. Konstatování soudržnosti testové metody s jejími teoretickými východisky i u dat získaných na české populaci má svoji hodnotu. Reflektována byla i omezení a limitující faktory, viz např. část diskuse. Shrnutí a závěr práce jsou přiměřené a stvrzují zdařilost zpracování tématu a nosnost provedených prací a dosažených zjištění pro případné navazující výzkumy. Literaturu lze hodnotit jako odpovídající. Po formální stránce je práce pěkně zpracována.

Závěr: **Doporučuji** předloženou práci Bc. Terezy Kožušníkové k obhajobě a jako vstup do ní navrhuji klasifikaci výborně.

V Praze dne 7. 5. 2015

PhDr. Pavel UHLÁŘ